

Różne kolory tęczy. O nauce tolerancji słów kilka.

XXI wiek to wiek różnorodności. Żyjemy w wielokulturowym świecie. Obok nas mieszkają ludzie innych ras, religii, osoby o skrajnie odmiennych poglądach politycznych czy o innej orientacji seksualnej. Tęcza nad nami jest wielokolorowa. Nie oznacza to niestety, że uprzedzenia zniknęły. Mimo, iż różnorodność towarzyszy nam każdego dnia nadal wielu jej nie akceptuje. Dlatego tak ważne jest, by pokazać dziecku, że inność i różnorodność są wartością, a nie piętnem. Coraz częściej mówi się o szeroko rozumianej tolerancji, bycie tolerancyjnym stało się nawet modne. Lecz czym ona jest? Tolerancja pochodzi od łacińskiego słowa *tolerantia*, czyli cierpliwa wytrwałość. To postawa osobista odznaczająca się akceptowaniem, a nawet poszanowaniem poglądów, cech i zachowań innych ludzi, a także ich samych. Tolerancja to inaczej wyrozumiałość, zrozumienie.

Dzieci od najmłodszych lat powinny być uczone szacunku do drugiego człowieka. To, w jaki sposób nasze dziecko odbierze inność, zależy w dużej mierze od nas. Od wartości, które mu przekazemy. Dziecko nie nauczy się tolerancji, jeżeli nie doświadczy jej w domu.

Pięć sposobów, by nauczyć dziecko tolerancji.

1. Rozmawiajmy z dzieckiem

Język pogardy jest pierwszym krokiem ku nietolerancji. Pamiętajmy, że dzieci posługują się zasłyszonym w domu czy w szkole językiem. Dzieci dziwią się gdy zobaczą kogoś „innego” od siebie czy jego bliskich. Pytanie rodzica o ową inność jest prawidłowe. To naszą rolą jest wytłumaczenie w zrozumiały dla dziecka sposób faktu, że ludzie różnią się między sobą kolorem skóry, narodowością, orientacją seksualną, religią. Obok zdrowych są też niepełnosprawni. Każdy z nas jest inny, wszyscy jednak jesteśmy równi.

2. Pomagajmy dobierać słowa

Gdy dziecko zareaguje na osobę innej kultury, rasy czy orientacji epitetem zasłyszonym na podwórku czy w szkole, musimy mu wytłumaczyć, dlaczego taki język jest niewłaściwy. Ważne jest podkreślenie, że słowa ranią. Zapytajmy, jakby ono czuło się, gdyby usłyszało o sobie podobne stwierdzenie? Dowiedz się, co jest przyczyną takiej oceny i wytłumacz dlaczego jest ona niewłaściwa i krzywdząca.

3. Oswajamy dziecko z innością

Dziecko powinno mieć świadomość, że świat jest różnorodny. Podczas czytania książek, oglądania filmów, spacerów, słuchania muzyki oswajamy je z faktem, że ludzie różnią się wieloma cechami, a inność jest wartością.

4. Pokazujemy dziecku różnorodność

Gdy dziecko doświadczy wartości różnorodności, łatwiej będzie mu walczyć z uprzedzeniami. Należy pokazywać dziecku świat, dawać możliwość poznawania go. Spraw, by na co dzień miało kontakt z innymi ludźmi. Obcując z różnorodnością dziecko najlepiej zrozumie na czym polega tolerancja i stanie się ona czymś dla niego naturalnym.

5. Dajmy przykład

Najważniejsze jest danie dziecku właściwego przykładu. Musimy zacząć od siebie. Jeżeli chcemy aby dziecko miało szacunek do innych miejmy szacunek do niego. Unikniesz generalizacji i nie powielania stereotypów jeżeli nie będą one pojawiały się w rodzinnych rozmowach. Nauczysz dziecko empatii będąc empatycznym. Nie oskarżaj, nie oceniaj po pozorach, nie stygmatyzuj, nie używaj mowy nienawiści. Dziecko wychowane w atmosferze tolerancji uzna taki system wartości za naturalny.

Poziom tolerancji świadczy zarówno o kulturze jednostki jak i całego społeczeństwa. Człowiek uczy się tolerancji przede wszystkim w domu rodzinnym. Najważniejsze jest aby rodzice wypowiadali się o innych ludziach bez tonu wartościującego, oceniającego. Dzieci uczą się przede wszystkim poprzez naśladowanie i kopiowanie wzorców, dlatego też żaden rodzic nie nauczy potomstwa akceptacji inności, jeżeli sam posiada uprzedzenia. Bardzo ważny jest stosunek rodziców do dzieci. Te, które są przez rodziców szanowane i akceptowane, powielają taką postawę w stosunku do innych ludzi. Poczucie własnej wartości sprawia, że nie będą skłonne ulegać postawie rasistowskiej i będą sprzeciwiać się krzywdzeniu i poniżaniu innych.

Można nauczyć dzieci akceptacji inności m.in. poprzez okazywanie im szacunku, reagowanie na przejawy nietolerancji czy wspieranie ich ciekawości. W wychowaniu dzieci w tolerancji do świata najważniejsza jest rozmowa, pokazywanie i objaśnianie rzeczywistości. Pomaga to w budowaniu przekonania, że „inność” nie oznacza, że jest ktoś jest gorszy. Różnorodność jest wartościowa i pożądana. Pomocne są częste rozmowy, czytanie książek, oglądanie filmów podróżniczych, dzięki którym dziecko może poznawać inne kultury i religie. Wiedza i doświadczanie wielokulturowości zabezpieczają

przed stereotypami i poszerzają świadomość. Dzieci uczą się, że świat nie byłby tak ciekawy, gdyby nie był zróżnicowany. To tak jak tęcza, która nie byłaby taka piękna gdyby była jednobarwna. Taki sposób wychowania powoduje, że dzieci stają się otwarte na to, co nowe i nieznane.

Paulina Chlewicka

Psycholog

Terapeuta zaburzeń seksualnych